

GLOSSARI

Conceptes bàsics i principals estratègies en sostenibilitat i economia circular

UNIÓ EMPRESARIAL
DE L'ANOIA

uea@uea.cat – www.uea.cat

GLOSSARI

Biomimesis: Ciència que estudia la naturalesa com a font d'inspiració de noves tecnologies innovadores per resoldre problemes humans que la natura ja ha resolt mecànicament o químicament

Cicle de vida: Totes les etapes que tenen lloc des de l'obtenció de les matèries primeres fins al final de la seva vida útil, tenint en compte els canvis que pateixen i com són gestionats al final.

Consum sostenible: Elecció de productes o serveis d'acord amb un menor impacte ambiental, responsable socialment i amb la conducta de les empreses que l'elaboren.

Cradle to cradle: Sistema d'idear, dissenyar i produir de manera que els elements que componen els productes puguin ser 10% reutilitzats o reciclats.

Dia de la sobrecapacitat de la terra: Moment en què el planeta ha consumit el que en un any la terra pot generar. El 2018 va ser l'1 d'agost.

Ecodisseny: Productes o serveis que es dissenyen amb criteris de sostenibilitat ambiental amb l'objectiu d'optimitzar-ne la seva vida.

Ecoetiquetes: Europees o nacionals són certificats oficials que garanteixen que els productes compleixen uns criteris ambientals en el procés de fabricació, ús i comercialització.

Ecoinnovació: Desenvolupament i aplicació de nous productes o processos que incorporen la sostenibilitat i redueixen l'impacte al medi, a través d'eines com l'anàlisi del cicle de vida o la cadena de valor

Ecologia industrial: És una àrea multidisciplinària que vol assimilar el funcionament dels sistemes industrials al dels ecosistemes naturals, i implica una interrelació d'indústries (pel que fa a fluxos de matèria, energia i informació) i una relació sostenible amb l'entorn natural i social que envolta el sistema industrial.

Economia circular: Model econòmic de producció i consum en el qual els recursos i serveis estan dissenyats per a mantenir el seu valor el major temps possible. L'Economia Circular és regenerativa per disseny.

Economia col·laborativa: Fenomen transversal que fa referència a models de negoci en els que es faciliten activitats mitjançant plataformes col·laboratives, que creen un mercat obert per a l'ús temporal de mercaderies o serveis.

Economia verda: Sistema i model econòmic que millora el benestar humà i l'equitat social mentre redueix significativament els riscos ambientals.

Gasos efecte hivernacle: GEH produïts pel transport, la industrial l'energia....que fan que la radiació solar penetri cap a la terra i contribueix a l'efecte hivernacle. CO₂ - diòxid de carboni , CH₄ - metà, N₂O - òxid nitrós, PFCs - perfluorocarburs, HFCs - hidrofluorocarburs, SF₆ - hexafluorur de sofre, NF₃ - Trifluorur de nitrogen

Impacte ambiental: alteració de les característiques inicials del medi ambient provocada per l'activitat de l'home

Manteniment i reparació: Allargar la vida útil de béns i equipaments, de manera que aquesta major durabilitat es tradueix en un menor consum de nous productes. Si es fa de manera preventiva: millora la productivitat (25%) redueix els costos de manteniment (30%) allarga la vida útil dels equips (50%)

Obsolescència programada: Consisteix en la producció intencionada de béns i serveis amb vides curtes, estimulants als consumidors a repetir la seva compra amb major freqüència. Aquesta pràctica, que ha estat habitual en algunes categories de producte, està actualment sota la lupa i alguns països com França ja han començat a legislar per tal de penalitzar-la.

Petjada ambiental: Mesura diferents indicadors d'impacte (canvi climàtic, eutrofització, destrucció capa d'ozó, toxicitat, etc.) deguts al cicle de vida d'un producte o servei.

Petjada de carboni: L'indicador de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) associades al cicle de vida d'un producte, servei o organització. Es quantifica en emissions de CO₂ equivalent que són alliberades a l'atmosfera.

Petjada ecològica: La demanda dels recursos naturals i el seu impacte en el territori. A l'estat espanyol, la petjada ecològica duplica la biocapacitat (límit fins el qual una àrea geogràfica pot abastir de recursos de forma renovable a la població que hi habita) provocant un dèficit ecològic, és a dir, que com a país consumeix més recursos dels que disposa

Petjada hídrica: El volum total d'aigua dolça utilitzada per a la fabricació de productes o serveis. Aquest volum d'aigua utilitzada pot haver estat consumida, contaminada o evaporada.

Prevenió de residus: conjunt de mesures preses abans que una substància, material o producte esdevingui residu.

Reciclatge: Acció de processar un producte, component o material d'un sol ús o usat, per ser utilitzat en un producte, component o material futur.

Redistribució: Tipus de reutilització que implica un canvi de propietari. Per aquest motiu, sol dependre d'un sistema que en permeti aquesta redistribució després d'haver gestionat el recurs a ser redistribuït de la manera més adequada.

Reducció en origen: Prevenir la contaminació abans que es produeixi i reduir l'ús de recursos materials: modificant el procés de fabricació, aplicant bones pràctiques, canviant materials i productes o utilitzant tecnologies més respectuoses amb el medi ambient.

Remanufactura: Recuperar els productes per part dels fabricants després del seu ús per donar-los una nova vida recuperant els components i el seu rendiment original i amb una garantia equivalent a la d'un producte novament manufacturat. Aquesta estratègia combat directament l'obsolescència tècnica i fins i tot estètica, allargant la seva vida útil.

Resiliència: Capacitat d'un ecosistema de recuperar l'estabilitat en ésser afectat per perturbacions o interferències.

Reutilització: Donar una nova vida a un determinat producte després del seu ús habitual, ja sigui per al mateix ús o per un de nou.

Servitització: Procés de transformació d'un model de negoci basat en la venda de productes a l'oferiment de serveis, de manera que el proveïdor té una paper important no només fins la venda sinó en tota la vida del producte i més enllà.

Simbiosi industrial: Estratègia empresarial que busca millorar l'eficiència en l'ús de recursos aprofitant les sinergies entre les empreses d'un territori (energia, recursos, personal, maquinària, serveis, espai...)

Valorització material i energètica: Són les darreres opcions prèvies a l'eliminació en la jerarquia de gestió dels residus. La seva posada en marxa depèn fortament dels sistemes de recollida selectiva.